

**STUDIETUR
TIL
BUDAPEST - UNGARN
29 SEPTEMBER -
2 OKTOBER 2005 !**

De som var med:

Beate H. Johansen	styrer
Tove Solem	ped.leder
Boyd Hay	førsk.lærer
Veronika Ellingsen	førsk.lærer
Anette Rask	fagarbeider
Bjørg Gjendahl	assistent
Brith Pedersen	assistent
Stig A. Johansen	assistent

Innledning

Utgangspunktet for denne studieturen var egentlig ganske enkel.

I barnehagen har vi en dansepedagog Erika fra Musikk og kulturskolen, som er hos oss en time hver mandag. Hun har dans, rytme og bevegelses leker med 4 og 5 åringene.

Det startet med at vi begynte å diskutere barnehagedrift i Ungaren kontra i Norge. Vi ble veldig overrasket da hun fortalte at forholdene der nede slett ikke var slik vi trodde (ufaglært personell, dårlig personaltetthet, dårlige rammevilkår, få rettigheter osv.). Nei, tvertimot her var det gode vilkår og utdannet personell.

Vår nyskjerrighet var vekket og vi avtalte med Erika at hun skulle hjelpe oss å organisere en studietur til Ungaren, nærmere bestemt Budapest for å se på forholdene med egne øyne. Vi ville gjerne lære mer om barnehagedrift i andre land, og ta med oss nye opplevelser og erfaringer hjem.

Erika startet seinvinters 2005 å undersøke om vi hadde noen muligheter for å kunne foreta besøk og se ulike typer barnehager.

Da dette så ut til å gå i orden satte vi en dato og bestilte reise og opphold.

Vi bestemte oss for å stenge barnehagen, og bruke tre planleggingsdager i slutten av september.

Vi bestilte tur og den ble lagt til 28.09-02.10 (5 dager) og den skulle gå til Budapest.

Planleggingen.

Turen ble i all hovedsak planlagt av Erika, Tove og Beate. Biletter og hotell ble bestilt og alt virket å være i skjønneste orden. Den største utfordringen vi fikk var da det viste seg at Erika som skulle være tolk og guid ikke kunne være med likevel. Nå var gode råd dyre, men heldigvis fant vi en løsning. Kabelvåg videregående skole hadde vært i Budapest og kjente til en guid som snakket både norsk, engelsk og ungarsk. En av foreldrene i barnehagen (som var kamerat med denne mannen) tok kontakt og vi fikk gjort avtale om tolking og guiding.

Reisen til Budapest onsdag 29 september

Reisen startet onsdag morgen 29.09.05 kl.07.00 Alle ble hentet med Maxi-taxi hjemme og vi ble kjørt til flyplassen. Her var det noe kaos i forhold til innsjekking og biletene våre og det tok sin tid å sjekke inn. Reisen gikk så videre til Bodø hvor vi måtte vente i et par timer før vi fløy videre til Oslo.

I Oslo var det noe venting igjen og her benyttet vi tiden til å handle litt på taxifreen.

Så gikk turen videre til Munchen og derfra til Budapest.

Endelig da klokken nærmet seg halv sju sto vi i kø på flyplassen i Budapest for å få en maxi-taxi. Vi var ikke alene om å trenge taxi så dette tok en stund.

Endelig hadde vi fått taxi og var på tur til hotellet i Budapest som lå på Pest siden. Da vi kom til Hotell Millenium Cort (som lå veldig sentralt) sjekket vi inn 4 og 4 i 2 leiligheter, og så var det bare å komme seg opp for å se hvordan vi skulle bo.

Det var en utrolig positiv overraskelse å komme inn på hotellrommet/leiligheten. Det var ren luksus, vi hadde 2 soverom, 2 bad, stue og kjøkkenkrok. Det manglet absolutt ingenting her og rommene var

store og romslige. Vi var kjempe fornøyde. Vi avsluttet dagen med å gå ut og spise på en uterestaurant.

BAYASTA TORSDAG 29.09.05

Torsdag startet vi dagen med en god frokost før vi møtte vår guid/tolk Gyuri som skulle ta oss med til Bastya barnehage der vi skulle være klokka 9.00. Vi hadde strålende sol og vi gikk til barnehagen som lå ca. 25 min. gange fra hotellet. På turen fikk vi sett en del av den nydelige arkitekturen som Budapest har, og vi fikk et lite innblikk i noen av bygningenes historie.

Vi kom til barnehagen og ble overrasket. Utenfra så den ut som en kontorbygning i fem etasjer, og det eneste uteområdet vi så var en liten park på andre siden av veien. Veien var stengt for biltrafikk så det var lett og trygt å komme seg fra barnehagen og over til lekeplassen.

Vi ble møtt av styreren Eva, styrerassistenten Eva, ordfører og pedagogisk konsulent Suzanna (fra det pedagogiskesenteret som vi skulle besøke senere på dagen).

Barnehagen hadde åpent fra klokka 07.00 til 18.00/19.00.

De hadde 140 barn i alderen 3-6 år fordelt på 7 grupper av 20 barn. Hver gruppe/avdeling hadde 2 pedagoger og en assistent, men assistenten hjalp bare til ved måltid, påkledning og andre rutinesituasjoner.

Barnehagen hadde også en stor gymsal som de brukte til fysiske aktiviteter.

Hver avdeling besto for øvrig av et rom (ca. 30-35 kvadrat) som var delt inn i "seksjoner". Det var dukkekrok i et hjørne, små bord og stoler som

ble brukt til spising, formingsaktiviteter ol. Rundt omkring på veggene var det hyller med leker, bøker og diverse utstyr. Utenfor døren var det et rom som ble brukt til bod der stod bla. en stabel senger på gulvet. Der hadde de og oppevart div. materiell, sin plass med tannglass, tannbørste og håndkle.

Barnehagen hadde som hoved tema musikk og denne dagen var det leid inn profesjonelle musikkere som hadde forestilling for barna.

Barnehagen holdt på med høst som prosjekt, de hadde plukket inn frukt, grønnsaker og kastanjer. I tillegg til å spise frukten og grønnsakene brukte de en del til formingsaktiviteter.

Denne barnehagen lå i 1. Distrikt og dette distriktet hadde 2 busser disponible som barnehagen hadde muligheter til å låne for å dra på turer med barna.

Flere av personalet og noen barn hadde T-skjorte med logoen fra sin avdeling. Styreren hadde T-skjorte med logo fra alle avdelingen.

Plassene til barna er merket med bumerker, ikke navn som hos oss.

Etter at vi hadde vært rundt og sett på det fysiske miljøet og de aktivitetene barna holdt på med gikk vi tilbake til administrasjonen hvor ledelsen i barnehagen, representanten fra pedagogisk senter, "ordfører"

fra 1. Distrikt og vi var samlet. Der ble vi traktert med kaffe, saft, kaker og frukt.

Vi hadde en fruktbar diskusjon og meningsutveksling om likheter og ulikheter i barnehagedriften i Ungarn og Norge. Med veldig god hjelp fra Gyuri som tolk var det lett og spørre og svare på spørsmål.

Vi overakte gaver – en vimpel fra Vågan kommune og et hefte med bilder fra Lofoten.

Vi fikk og gaver som var formingsaktiviteter som barna hadde laget.

Etterhvert fikk vi dårlig tid for vi skulle til neste barnehage. For å komme dit måtte vi ta trikken. Billettene våre ble betalt av det pedagogiske senteret.

BALATON UTCA 10 TORSDAG 29.09.

Barnehagen er i bygningen til venstre.

var overbygd slik at de om sommeren kunne holde på med tegning ol. aktiviteter ute.

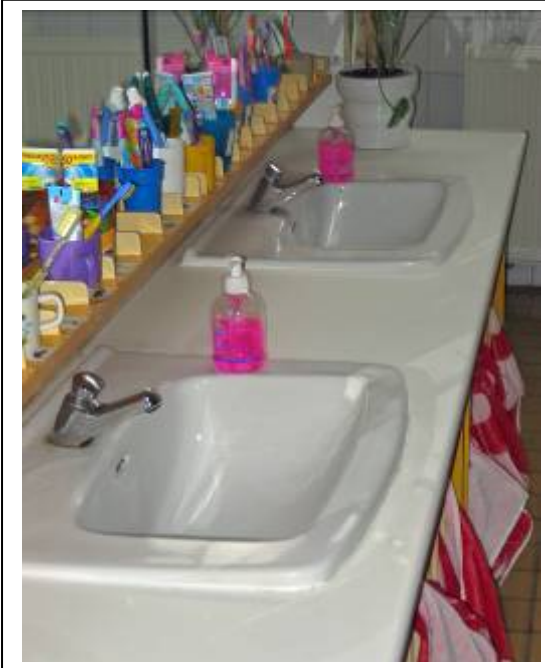
De hadde en god del utleker, som sykler, motorsykler, klatrestativ, ballstativ, sandkasse osv. Det var også daghjem (barn 0-3år) i den samme bygningen som barnehagen var, men det fikk vi desverre ikke besøkt.

Barnehagen har 80 barn med ca 20 barn på hver avdeling, en gruppe med 16 barn.

Barnehagen ligger i et hus i tre – fire etasjer. Utelekeplassen var i atriumet på baksiden av huset. Deler av uteplass

Utelekeplass med høye bygninger på alle kanter

Også denne barnehagen hadde de både soving, spising og aktiviteter i samme rom. Alle lekene hadde sin faste plass i hyller langs veggen. Barna hadde vært på tur og samlet inn/plukket bær, nøtter, erter ol. disse lå på glass som sto i hyllene.

I garderoben hadde de hyller /plassene sine med forheng foran hver plass.

Også her hadde alle barna tannbørste, kopp og håndkle på hver sin plass på badet.

Barnehagen hadde stengt en måned om sommeren, men da ble de barna som hadde behov for det kjørt med buss (sammen med barn fra andre barnehager) til en barnehage på fjellet.

Denne lå en 20 minutters busstur fra byen og hadde åpent bare i juli og august.

Vi var så heldige at vi fikk være med å se på en lære/øvetime med logoped. Hun hadde språkartikulasjons trening med 5 barn.

Hun brukte et lite bord med små stoler, og bak på veggen var det et stort speil slik at alle kunne se sine egne munnbevegelser. Hun brukte kort med tegninger/bilder av ulike ting. Hun lekte ordlek med dem med vekt på lydering. Det var helt

utrolig og se og høre hvor likt det var måten man gjør det på hjemme. Barna var veldig konsentrerte og fokuserte på det de holdt på med, selv om de hadde masse fremmede voksne som satt og fulgte med dem.

Det virker som om de har respekt for voksne og også her er det høyt disiplinerte barn vi har med å gjøre.

Logopedtimen

Styreren fortalte at de også har t-shirter med barnehagelogo på som de bruker på jobb, men det var frivillig om de ville bruke dem. Denne barnehagen hadde en mann som jobbet i barnehagen, han var en

forhøvdværende profesjonell musiker, men ble nå brukt til noe musikk undervisning i barnehagen og på kontoret til forskjellig kontorarbeid. Det er ikke vanlig at menn jobber i barnehager her i Ungarn.

Etter omvisningen ble vi bedt opp på et møterom der det var dekket med mat og drikke til oss. Her satt vi en stund og spiste, pratet og utvekslet erfaringer. Vi overrakte gaver fra vår kommune og det kom et par barn og delte ut noen nydelige garndukker som de hadde laget til oss. Det var nå på tide å komme seg videre, Suzanna (fra det pedagogiske senteret) gikk sammen med oss for å vise vei til neste sted som skulle besøkes nemlig hennes arbeidsplass. Været var bra og det ble bestemt at vi skulle gå dit. På denne måten fikk vi og sett oss litt rundt.

PEDAGOGIAI SZOLGALTATÓ KÖZPONT (pedagogisk senter) **TORSDAG 29.09.**

Etter en flott spasertur fra Balaton var vi nå kommet til det pedagogiske senteret, og her ble vi møtt av leder Eva og nestleder Eva.

Først fikk vi en informasjon om hva deres arbeidsoppgaver omfatter. De var 10 ansatte.

De fleste distrikt i Budapesr har et pedagogisk senter. Det var personer der som hadde ansvaret for barnehagene.

Pedagoger fra barnehagene kunne komme dit og låne litteratur og få veiledning.

Studenter kunne og låne bøker der, for bøker var veldig dyrt og kjøpe.

Det pedagogiske senteret hadde oppfølging med hvordan barnehagene i distriktet jobbet, om de fulgte de planene de hadde laget. Alle barnehager hadde kontroll hvert fjerde år.

De samlet og alle styrene i distriktet til møter med jevne mellomrom.

Vi var der mye lengre enn avtalt tid for, for det var mange likheter og ulikheter på barnehagesektoren som skulle utveksles mellom de to landene.

En lydhør forsamling på besøk på det pedagogiske senteret

NYARS UTCA 2-4 FREDAG 30.09.

Denne barnehagen var i tre bygninger med 230 barn fra 3-6 år. I hver gruppe var det 20 til 25 barn. Denne barnehagen lå i relativt velstående område og det gjenspeilte seg i det fysiske miljøet at barnehagen hadde bra økonomi. Rommene var lys og trivelige med store vinduer.

Det var tilsammen 37 ansatte, hvorav 20 var pedagoger.

Logopeden besøkte barnehagen to ganger i uken.

De hadde gymsal, og den var bygd til i en huk mellom to hus, som før var uteplass.

Gymsalen

De ser i atlaset for å finne Norge

Barna hadde forberedt seg på at vi skulle komme. De hadde snakket om Norge og tegnet det norske flagget og vi måtte vise i en heller dårlig atlas hvor i Norge vi kom fra.

Denne barnehagen hadde språk og motorikk som tema de jobbet spesielt med. De brukte mye sanger med bevegelse til.

Vi fikk alle overrakt fra barna et eple hver som de hadde plukket, og stukket et selvlaget ungarsk flagg oppi.

De bruker mye tid på årsplanarbeid. De lager en plan for personalet og en plan for foreldrene.

Etter omvisningen møtte vi styreren og ble traktert med kaffe og noe og tygge på. Før vi dro derfra overrakte vi henne gaver fra Svolvær.

TOMO UTCA 38./A FREDAG 30.09.

I barnehagen var det ca. 100 barn fordelt på to hus med en avstand på ca. 50 meter mellom dem.

I forhold til den forrige barnehagen kunne man se at økonomien var noe mer anstrengt her. Fargene var noe dyster inne og det virket litt nedslitt.

Utenfor hvert hus var det en liten uteleke plass.

I denne barnehagen var ca 50% sigøynerbarn. Disse barna var en del borte fra barnehagen, så derfor måtte mange av de aktivitetene som skulle gjøres, gjøres flere ganger slik at alle fikk det med seg.

De var opptatt at barna skulle følge lover og regler, så de første fjorten dagene jobbet de bare med dette.

Satsingsområdet for denne barnehagen var musikk og bevegelse.

Foreldrene betaler 10 kroner pr. dag for mat, og de har et varmt måltid for dag.

Etter en omvisning i barnehagen og oppvisninger av barna, var det møte med styrer med servering av kaffe og noe og bite i. I denne barnehagagen fikk vi for første

gang og treffe en del av pedagogene som arbeidet der. Det ble en fruktbar erfaringsutveksling som til tider gikk både på norsk og ungarsk samtidig. Som avslutning var det gaveutveksling

GENERELT FOR BARNEHAGER I BUDAPEST

- For å bli førskolelærer måtte gå 3 år på høyskole etter gymnaset.
- barn i hver gruppe (som oftest 20.)
- Hver gruppe/avdeling hadde 2 pedagoger og en assistent, men assistenten hjalp bare til ved måltid, påkledning og andre rutinesituasjoner. Det var bare en pedagog sammen med barna, fordi de to pedagogene gikk til ulike tider (nr. 1 fra 7.00 til 14.00 og nr 2 fra 11.00 -18.00).
- Arbeidsuken for pedagoger er 40 timer, men de har ca 36,5 time bunden til avdelingen og resten er ubunden tid. De har laget omfattene årsplaner, ukeplaner og dagsplaner.
- De fleste styrerne hadde rene administrative stillinger, og gjerne en styrerassistent også.
- Pedagogene må ha 120 timer oppdatering hvert syvende år.
- Assistentene hadde ingen tilbud om kursing, opplæring el
- Barnehageplass i Budapest er gratis, men foreldrene må betale matpenger.
- Alle barn må gå i barnehage siste året før skolestart.
- En stabel med senger på gulvet i et lagerrom ved siden av avdelingen - for alle barna sov/hvilte 1 time midt på dagen.

- Barnehagene holdt på med høst som prosjekt, de hadde plukket inn frukt, grønnsaker og kastanjer. I tillegg til å spise frukten og grønnsakene brukte de en del til formingsaktiviteter.
- Barnehagen hadde 2-3 måltider for dag. De hadde varm mat midt på dagen og denne fikk de bringet utenfra til barnehagen.
- Plassene til barna er merket med bumerker, ikke navn som hos oss.

- Personalet brukte mye lyse/hvite klær på jobb.
- Det er ikke vanlig at menn jobber i barnehager i Ungarn.
- Barn med spesielle behov får ikke plass i vanlige barnehager, de må gå i spesialbarnehager. Barn med små språkproblemer får logopedhjelp i barnehagen.
- Logopeder reiser rundt i sine distrikt og tar logopedtimene med de enkelte barna i den barnehagen de hører til.
- De fleste barnehagene var opptatt av fysisk aktivitet, så de fleste barnehagene hadde rom som var gymsal.
- Utearealet er ikke noe som er vektlagt og prioritert. De er bare ute når det er "fint vær" og det er liten plass i forhold til antall barn.
- Musikk var også et emne som de brukte mye og synes å mene var viktig for barna.
- Nesten alle barnehagene hadde mulighet til å benytte bassengtilbud utenfor barnehagen.
- I stort sett alle rommene var det bygd leke"tårn" til dukkelek eller scener for skuespill og dukketeater osv. Dette var smart også for at de fikk utvidet et heller lite areale.

KONKLUSJON.

Etter mange diskusjoner om likheter og ulikheter mellom norske og ungarske barnehager har vi kommet frem til at vi har generelt sett har mange fellestrekk. Det er veldig mange felles mål og mange ting blir jobbet likt med her og i Ungarn. Planlegging hadde stort sett samme mål og utgangspunkt som oss. De hadde nasjonale planer, lokale planer og planer for hver enkelt barnehage.

Grunntankene og verdiene er nok noe forskjellig særlig i forhold til hvordan vi ser og oppfatter barn.

Her ser vi på barn som selvstendige individer som har egne tanker og meninger og hvert enkelt barn blir så langt det er mulig tatt hensyn til, ut fra sine behov. Barnehagene her blir betraktet som serviceinstitusjoner for foreldrene og man bestreber seg derfor på å gjøre dem til lags så langt det er mulig. Det er også viktig for oss at hvert enkelt barn utvikler seg etter egne forutsetninger. Barnehagen tilpaser seg foreldre og barn så langt dette er mulig. I Ungarn er barnehager et tilbud til foreldre og barn der begge må tilpasse seg barnehagens normer, regler og behov.

Alle for en og en for alle.

Både hjemme og i barnehagen er barna er vandt med strenge regler og disiplin. Dette er nok det som er den utgjør den største forskjellen mellom Norge og Ungarn.

På mange måter driver Ungarn barnehage slik vi gjorde for 20-30 år siden, bare med enkelte lokale varianter. I Ungarn skjer det også en rivende utvikling på barnehagefronten og de tar hele tiden nye og positive skritt fremover.

Barnehagene for barn under 3 år var lite utbygd og de hadde ikke noe pedagogisk tilbud til disse barna. Derimot hadde de gratis barnehageplass til alle barna som trengte det og barnehageplass siste året før skolestart (skolestart 6-år) var obligatorisk for alle barn. Så når det gjelder dette er de kommet absolutt lenger enn oss.

OPPLEVELSER VI ELLERS FIKK MED OSS I BUDAPEST

Når vi skulle på besøk til flere av barnehagene brukte vi apostlenes hester, for det var det enkleste og snarreste alternativet. På den måten fikk vi sett mye av Budapest på denne forflyttingen. Gyuri var flink til å fortelle om det vi så underveis.

St. Stefan Basilika

Gyuri tok oss med resturanter litt utenfor turistplasser. Det var store posjoner, billig og det smakte nydelig.

Utsikt fra høyden ved Fiskerbastionen

Den eldste brua over Donau

Generelle kommentarer.

Studieturen til Ungaren var en fantastisk tur både faglig og sosialt for hele personalgruppa.

Vi oppnådde mye mer enn vi hadde planlagt og forventet både når det gjaldt det faglige og det sosiale.

Turen har gitt oss et unikt innblikk i Ungarsk barnehagedrift og pedagogisk tenking. Vi har fått masse nye ideer og ny kunnskap som vi tar med oss og bruker i det videre arbeidet.

Personalet hadde også mange fantastisk fellesopplevelse som er med på å utvikle oss sammen som personalgruppe, og forhåpentligvis bidrar til at vi vil jobbe bedre sammen som team.

